Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 31-10-23
Kenmerk: ADV/23 - 17556
Zaaknr: Z47061
Datum voorstel: 17-10-2023
Portefeuillehouder: Wethouder ing. L. Mulder

Onderwerp: Septembercirculaire 2023

Voorstel
1. Kennis te nemen van de uitkomsten uitwerking septembercirculaire 2023, zoals opgenomen in de eerste tabel:
- 2023: € 490.000
- 2024: € 567.000
- 2025: € 502.000
- 2026: € 358.000
- 2027: € 990.000

2. De uitkomsten voor het jaar 2023 te verwerken middels de 23e begrotingswijziging, resulterend in een begrotingssaldo 2023 van € 2.087.000.
3. De uitkomsten voor de jaren 2024-2027 te verwerken middels de 1e begrotingswijziging 2024, waarin de uitkomsten van de septembercirculaire deels worden ingezet voor het bijramen van loonkosten in afwachting van de nieuwe cao en het overige deel wordt verwerkt ten gunste van de begrotingssaldi.

Inleiding
De septembercirculaire 2023 is volgens planning op Prinsjesdag verschenen. Deze circulaire bevat informatie over de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2027 en een actualisatie van het LPO accres op basis van de Miljoenennota 2024.

In onderstaande tabel treft u de mutaties van de septembercirculaire 2023 ten opzichte van de meicirculaire 2023.

	2023	2024	2025	2026	2027
Berekening beginstand = meicirculaire (verwerkt Voortgangsrapportage 2023/Begroting 2024)	**28.845**	**31.301**	**33.186**	**31.786**	**32.515**
Uitkeringsfactor, algemeen					
Accresontwikkeling		366	311	285	822
Voorschot BCF-plafond 2023	303				
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)	-3	-13	-10	-15	-5
Subtotaal:	300	353	301	270	817
Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis					
Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis	161	121	146	128	98
Subtotaal:	161	121	146	128	98
Taakmutaties					
Bijzondere bijstand en vroegsignalering		22			
Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg		40	24		
Overige	4	7	9	8	8
Subtotaal:	4	70	32	8	8
IU/DU/SU					
Veilig wonen	7	7	7	7	
Subtotaal:	7	7	7	7	
WOZ					
WOZ-waarden mutaties	1	1	1	1	1
Subtotaal:	1	1	1	1	1
3 D's in het sociaal domein					
Participatie (IU)	16	15	14	13	13
Subtotaal:	16	15	14	13	13
Stelposten					
Stelpost jeugdzorg Hervormingsagenda van Commissie van Wijzen				-70	-11
Stelpost correctie BCF vanaf 2010					64
Subtotaal:				-70	53
Totaal verschil	**490**	**567**	**502**	**358**	**990**
Berekening eindstand	**29.335**	**31.868**	**33.687**	**32.144**	**33.505**

Hieronder volgt een toelichting op de grotere posten.

Accresontwikkeling

Tot en met 2025 geldt voor de groei van het gemeentefonds de trap-op-trap-af-systematiek. Dit betekent dat als de rijksuitgaven stijgen, het gemeentefonds evenredig meegroeit en omgekeerd. De jaarlijkse groei is uitgesplitst in een volumedeel en een prijsdeel, het zogenaamde "LPO-deel". Het volumedeel staat tot en met 2025 vast. Het LPO-deel groeit evenredig mee met de omvang van de inflatie. Valt de inflatie hoger uit, dan stijgt het LPO-deel. Valt de inflatie lager uit, dan daalt dit deel van de uitkering evenredig mee.

Vooruitlopend op een nieuwe financieringssystematiek heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar gesteld in 2026. Het volumedeel staat hierdoor vast tot en met 2026. De index geschiedt voor loon-prijsontwikkeling op basis van de CPB-raming.
Het bedrag van € 1 miljard is vanaf het jaar 2027 structureel opgenomen. Vanaf 2027 wordt het gemeentefonds geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De indexatie wordt gesplitst in een volumedeel (ca. 25%) en een prijsdeel (ca. 75%). De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling

van het bbp. De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar, waardoor het gemeentefonds op reëel niveau blijft.

Voorschot BCF-plafond 2023
Gemeenten krijgen hun betaalde btw in de meeste gevallen terug via het btw-compensatiefonds. Dit fonds is gemaximeerd. Declareren gemeenten meer btw dan beschikbaar, dan wordt dit verrekend met het gemeentefonds. Als gemeenten minder declareren, dan wordt dit toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor het jaar 2023 is de verwachting dat er minder wordt gedeclareerd, dit betekent een toevoeging in het gemeentefonds. In de septembercirculaire 2023 wordt een voorschot verstrekt, in de meicirculaire 2024 volgt de afrekening. Het voorschot in het jaar 2023 bedraagt € 303.000.

Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis
Bij het begrip ontwikkeling van de uitkeringsbasis gaat het om de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden enzovoort. In de veronderstelling dat het te verdelen bedrag niet toeneemt als de hoeveelheid (Q) stijgt, zal per maatstaf het maatstafgewicht (P) evenredig moeten dalen. Dat is een ingewikkelde methode en daarom wordt gekozen voor een eenvoudige oplossing, namelijk de daling van de uitkeringsfactor.

Bijzondere bijstand en vroegsignalering
Voor 2024 wordt in totaal € 50 miljoen aan gemeenten beschikbaar gesteld via het gemeentefonds, bedoeld om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van hoge inflatie te voorkomen.

Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg
In de septembercirculaire wordt voor 2024 € 45,2 miljoen en voor 2025 € 27,1 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten.

Participatie
Bij de Voorjaarsnota heeft het kabinet besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw). Dit betreft een meerjarige reeks die toegevoegd wordt aan het Wsw-onderdeel in deze integratie-uitkering. De bedragen in de reeks lopen af met de afbouw van de Wsw tot 2048 en worden naar rato verdeeld via het verdeelmodel IU Participatie.

Stelposten
In de meicirculaire 2023 is een structurele rijksbijdrage vanaf 2027 van € 1 miljard beschikbaar gesteld, onder te verdelen in € 924 miljoen algemene uitkering en € 76 miljoen toevoeging BTW-compensatiefonds (BCF). Voor de toevoeging aan het BTW-compensatiefonds is bij de meicirculaire een stelpost opgenomen, omdat de daadwerkelijke storting plaats zou vinden bij de septembercirculaire 2023. Nu de storting heeft plaatsgevonden, kan de stelpost voor het jaar 2027 vrijvallen.

Argumenten
1.1 Door het financieel verwerken van de septembercirculaire wordt een actuele stand van zaken gegeven van de grootste inkomstenpost van de gemeente: de algemene uitkering van het gemeentefonds.

1.2 De financiële effecten van de septembercirculaire veroorzaken een wijziging in de begrotingssaldi 2023-2027. De gemeenteraad dient de begrotingswijzigingen vast te stellen.

Kanttekeningen
Het demissionaire kabinet introduceert in de Miljoenennota 2024 met ingang van 2027, zonder instemming vanuit de VNG, een nieuwe systematiek voor de jaarlijkse indexering van de algemene uitkering. Die wordt vanaf dat jaar gebaseerd op de gerealiseerde ontwikkeling van de volumegroei bbp in de achterliggende 8 jaar (t-2 t/m t-9) en de raming van het prijspeil bbp in het lopende jaar.

Keuze en effect
N.v.t.

Beleid- en regelgeving
- Gemeentewet
- Financiële verordening 2021

Financiën, Belastingen, risico's en beheersmaatregelen
In de (meerjaren)begroting 2024 zijn de lonen aanvullend geïndexeerd naar 5,2% in 2024 en 5,8%, 4,8% en 4,2% voor de jaren 2025 t/m 2027. Deze index zijn gebaseerd op basis van de CEP-raming van het CPB van de loonvoet sector overheid, zoals opgenomen in de meicirculaire 2023. De septembercirculaire 2023 is gebaseerd op basis van de MEV-raming en betreft een bijstelling van de CEP-raming. Deze bedraagt 6,7% in 2024 en 5,3%, 4,7% en 4,2% voor de jaren 2025 t/m 2027. Als we dit doorvoeren in de (meerjaren)begroting 2024, moeten de volgende bedragen bijgeraamd worden (op de post onvoorzien) in afwachting van de nieuwe cao:

2024: € 122.313
2025: € 56.903
2026: € 44.365
2027: € 46.228

Gezien het belang dat gemeenten in hun ramingen rekening houden met de loonontwikkelingen, wordt geadviseerd bovenstaande bedragen te dekken uit de ontvangen gelden voor accresontwikkeling. Het effect van de septembercirculaire op de begrotingssaldi kan dan als volgt worden weergegeven.

	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo 2024-2027	**1.152**	**1.306**	**-1.526**	**-1.773**
Septembercirculaire 2023	567	502	358	990
Reservering loonkosten (o.b.v. MEV-raming)	-122	-57	-44	-46
Totaal 1e begrotingswijziging septembercirculaire 2023	*445*	*445*	*314*	*944*
Begrotingssaldo 2024-2027 na begrotingswijziging septembercirculaire	**1.597**	**1.751**	**-1.212**	**-829**

Voorgesteld wordt om de ontvangen middelen voor 2023 (met name veroorzaakt door voorschot BCF) ten gunste van het begrotingssaldo te brengen. Hierdoor ontstaat een begrotingssaldo 2023 van € 2.087.000 (stand voortgangsrapportage: € 1.597.000 plus € 490.000)

Uitvoering

De septembercirculaire 2023 wordt na vaststelling door de raad verwerkt in het lopende boekjaar middels de 23e begrotingswijziging. Meerjarig (2024-2027) wordt dit verwerkt in de begroting middels de 1e begrotingswijziging.

Communicatie
N.v.t.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken
N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Staphorst,

J. ten Kate , burgemeester.

M. Kragting-de Groot , secretaris.

De raad van de gemeente Staphorst; Zaaknr. Z47061

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 17-10-23

Gelet op:
- Gemeentewet
- Financiële verordening 2021

B E S L U I T:
1. Kennis te nemen van de uitkomsten uitwerking septembercirculaire 2023, zoals opgenomen in de eerste tabel:
- 2023: € 490.000
- 2024: € 567.000
- 2025: € 502.000
- 2026: € 358.000
- 2027: € 990.000
2. De uitkomsten voor het jaar 2023 te verwerken middels de 23e begrotingswijziging, resulterend in een begrotingssaldo 2023 van € 2.087.000.
3. De uitkomsten voor de jaren 2024-2027 te verwerken middels de 1e begrotingswijziging 2024, waarin de uitkomsten van de septembercirculaire deels worden ingezet voor het bijramen van loonkosten in afwachting van de nieuwe cao en het overige deel wordt verwerkt ten gunste van de begrotingssaldi.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Staphorst van 14-11-23

J. ten Kate , voorzitter

S.M.H. Voortman ,griffier